MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
ABIGAIL LOFARO

Seduta tat-8 ta' Ottubru, 2013

Citazzjoni Numru. 222/2010

AB

vs

CD

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ippresentat mill-attrici, li *in forza* tieghu, wara li ppremettiet :

1. Illi l-attrici u l-konvenut C D izzewgu fl-10 ta' Lulju 2001, liema zwieg gie registrat fir-Registru Pubbliku ta' Malta kif jirrizulta mic-certifikat hawn aness u mmarkat bhala Dok 'A';
2. Illi l-kunsens ta' l-attrici ghaz-zwieg imsemmi inkiseb b'qerq dwar kwalita tal-konvenut li mix-xorta taghha fixklet serjament il-hajja mizzewga kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

3. Illi l-kunsens tal-konvenut ghaz-zwieg imsemmi kien vizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tieghu li, kif ukoll kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, ghamlitha impossibbli ghall-istess konvenut li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;
4. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg;
5. Illi ghalhekk z-zwieg bejn il-partijiet kien null u invalidu fil-ligi;
6. Illi l-esponenti taf personalment bil-fatti kollha dikjarati u debitament enumerati;

Talbet ghalhekk li l-konvenut jghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

1. Tiddeciedi u tiddikjara li z-zwieg bejn il-kontendenti iccelebrat fl-10 ta' Lulju 2001 liema zwieg gie registrat fir-Registru Pubbliku ta' Malta kien null u invalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi u dan ai termini ta' l-Artikolu 19 (1) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta b'mod generali, u b'mod specifiku a tenur tal-provvedimenti tal-paragrafi (a), (b), (c), (d) u (f) ta' l-istess Artikolu 19 (1) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta, u ghalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taz-Zwieg relattiv;

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li jibqa minn issa ingunt ghas-subizzjoni tieghu;

Rat il-lista tax-xhieda ta' l-attrici;

Rat illi l-konvenut debitament notifikat, ma wiegibx u ghalhekk baqa' kontumaci f'din il-kawza;

Rat il-provi li gew prodotti, id-dokumenti li gew esebiti u l-atti kollha ta' dan il-procediment;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza ghallum;

Ikkunsidrat :

Illi il-Qorti ghandha quddiemha talba sabiex iz-zwieg bejn il-partijiet datat l-10 ta' Lulju 2001 jigi dikjarat null u bla effett fil-ligi *ai termini* tal-Artikoli 19(a), (b), (c), (d) u (f) tal-Att Dwar iz-Zwieg 1975.

<u>Il-verzjoni tal-attrici</u>

L-attrici tibda l-affidavit taghha billi tghid li giet Malta fis-sena 2000. Kellha xi hbieb hawn hekk u damet madwar tmien xhur. Wara r-ritorn taghha gewwa l-Marokk, regghet giet Malta ghat-tieni darba u kien f'dan il-perjodu li saret taf lill-intimat permezz ta' habib komuni. L-attrici tghid li l-intimat huwa madwar ghaxar snin izghar minnha pero' xorta wera interess fiha. Tiddikjara li ma kellha ebda intenzjoni li tibqa' hawn Malta peress li l-familja taghha kienet gewwa l-Marokk, pero' l-intimat insista li tibqa' tghix mieghu. Hija tghid li kienet l-idea tal-istess intimat li wara sitt xhur johorgu flimkien jizzewgu ghaliex ried li hi tibqa' mieghu. Hija tikkonferma li ma kellha ebda intenzjoni li tizzewweg pero' minhabba l-insistenza tieghu, accettat. Il-preparamenti ghamilhom kollha l-intimat ghaliex hu kien jaf xi jrid isir. Iz-zwieg sehh fir-registru u damu jghixu flimkien xi ftit xhur, f'liema zmien kienu kuntenti, izda gara li l-intimat telaq mid-dar wara ftit xhur u halla lill-istess rikorrenti wahedha. Hi haditha bi kbira imma wara rrealizzat li kienet ghamlet zball li zzewget u ghalhekk accettat ir-realta'. L-intimat qata' kull kuntatt maghha u sahansitra biddel in-numru tat-telefon biex zgur ma tkunx tista' taghmel kuntatt mieghu. L-attrici taghlaq billi tghid li thoss li ghamlet zball li zzewget lill-intimat ghaliex kienet cediet ghall-pressjoni tieghu biex jizzewgu.

<u>Il-Mertu tal-Kaz odjern</u>

Il-partijiet jidher li zzewgu nhar l-10 ta' Lulju 2001 kif jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg esebit a fol 3 tal-process. Il-Qorti tirrileva li l-unika prova li giet prezentata in atti hija fattwalment ix-xiehda tar-rikorrenti u xejn aktar. Ghalhekk, necessarjament il-Qorti trid tara jekk permezz tal-istess xiehda, r-rikorrenti rnexxilhiex taghmel prova tan-nullita' taz-zwieg taghha jew le.

Illi dwar l-Artikolu 19(1)(a) tal-Att Dwar iz-Zwieg 1975 u cioe' dak relatat mal-vjolenza fizika jew morali jew biza' li twassal sabiex il-kunsens ikun invalidat, il-Qorti taghmel referenza ghall-kawza fl-ismijiet **Calleja Marianna Vs Calleja Francis**[1]**,** fejn gie spjegat x'tip ta' biza' jew pressjoni trid necessarjament tigi ippruvata sabiex it-talba ghal dikjarazzjoni ta' nullita abbazi ta' dan l-Artikolu tigi milqugha. Fi kliem l-Onorabbli Qorti, "***Biex pressjoni ndipendentement minn konsiderazzjonijiet ohra, tista` tinvalida l-kunsens matrimonjali, din il-pressjoni trid tammonta ghal vjolenza morali jew biza' esterna ta' natura irrezistibbli, cjoe` trid tkun pressjoni li ddeterminat kompletament l-ghoti ta' dak il-kunsens***" u zzid tghid li "***Sabiex vjolenza morali twassal ghal effett li tinvalida z-zwieg trid tkun (i) ingusta, (ii) gravi, u (iii) determinanti…Fl-ewwel lok il-biza' trid tkun gravi; fit-tieni lok, il-persuna li qed jesercitaha jrid ikun kapaci, presumevolment li jesegwixxi dak li jhedded li jaghmel; u fit-tielet lok il-biza' trid tkun motiv principali ghaliex il-persuna tasal li tizzewweg, biex tevita l-konsegwenzi tat-theddid***"***.***

Il-Qorti tirrileva li minkejja li r-rikorrenti tghid li l-intimat ghamlilha pressjoni biex jizzewgu, la tispjega kif u lanqas ma taghti indikazzjoni li tali pressjoni kienet tali li twassal ghall-estremita' ta' vjolenza morali *ai termini* tal-kawza hawn fuq citata. Anke li kieku il-Qorti kellha taccetta li l-idea ghaz-zwieg verament kienet tal-intimat u li dan tal-ahhar ghamel xi forma ta' pressjoni biex isehh dan iz-zwieg, dan ma jfissirx li l-istess intimat ikkommetta vjolenza morali fuq ir-rikorrenti li hija tali li twassal ghal dikjarazzjoni ta' nullita' tal-kunsens.

Illi dwar l-Artikolu 19(1)(b) l-Qorti tirrileva li mix-xiehda tal-istess rikorrenti, ma ssir ebda referenza ghal xi forma ta' zball li seta' sar dwar l-identita' tal-partijiet jew tal-istess intimat. Ma jsir ebda accenn ghal xi possibilita' ta' zball fl-identita' tal-partijiet specjalment meta wiehed jiehu in konsiderazzjoni tal-fatt li l-partijiet kienu jafu lil xulxin tant li

[1] Deciza nhar it-2 ta' Ottubru 2002 mill-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Civili

kienu ilhom johorgu flimkien ghal perjodu ta’ ftit xhur meta zzewgu.

Illi dwar Artikolu 19(1)(c) u cioe’ li l-kunsens tal-partijiet inkiseb b’qerq dwar xi kwalita’ tal-parti l-ohra li tista’ mix-xorti taghha tkixkel serjament il-hajja mizzewga, il-Qorti tirrileva li mill-provi prodotti, ma jirrizulta ebda qerq minn xi wahda mill-partijiet. Tant hu hekk li l-istess rikorrenti lanqas taghti r-raguni ghala l-intimat qabad u telaq mid-dar. L-istess rikorrenti ma taghti spjegazzjoni ta’ xejn, lanqas dwar il-karattru tal-istess intimat u ma ssemmi ebda aspett li jista’ b’xi mod jigi interpretat li jwassal ghal xi forma ta’ qerq kommess minnu fil-konfront taghha.

F’dan l-istadju, il-Qorti taghmel referenza ghall-kawza fl-ismijiet **Micallef Pierina Vs Bentanfous Amor** fejn gie dikjarat li “***Kwantu ghal "qerq" …. dan certament hu motiv ta' nullita` tal-ftehim jew tal-kuntratt kif hekk del resto jiddisponi l-Artikolu 981(1) tal-Kodici Civili. L-eghmil doluz pero` ma jista' qatt ikun prezunt u ghandu jigi pruvat (Artikolu 981(2)). Il-qerq irid ikun tali li jkun jista` jbieghed ir-raguni u jeghleb il-volonta`***”. Imbaghad, permezz tal-kawza fl-ismijiet **Sciberras Stephen Vs Av. Francesco Depasquale Et Nomine** gie sostnut ukoll li “***Sabiex ikun hemm nullita` ta` zwieg fuq il-bazi li l-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb b'qerq dwar xi kwalita tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga, huwa mehtieg li tali kwalita`:***

1. tkun wahda inerenti ghall-persuna u mhux xi att fil-passat;

2. tkun prezenti fil-mument tac-celebrazzjoni taz-zwieg;

3. tkun gravi jew oggettivament jew soggettivament;

4. ma tkunx maghrufa lill-parti l-ohra;

5. tigi mistura frawdolentement sabiex jigi ottjenut il-kunsens maritali; u

6. trid tipprovoka krizi meta tigi skoperta, ghax inkella jitqies li l-izball ma kienx sostanzjali".

Il-Qorti tirrileva li dwar dan l-Artikolu, l-attrici ma tressaq ebda prova konkreta dwar xi forma ta' aspett li permezz tieghu setghet tipprova tali bazi ghal dikjarazzjoni ta' annullament.

Illi dwar l-Artikolu 19(1)(d) u cioe' li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha kif ukoll minhabba li l-intimata minhabba anomalija psikologika serja kienet inkapaci illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali tal-hajja mizzewga, il-Qorti thoss li mill-provi esebiti, jirrizulta bl-aktar mod car li l-partijiet dahlu ghaz-zwieg ghar-ragunijiet hziena. Xejn ma hasbu dwar il-konsegwenzi taz-zwieg, dwar il-hajja taghhom bhala koppja mizzewga. L-intimat ried li l-attrici tibqa' mieghu hawn Malta u ra z-zwieg bhala soluzzjoni filwaqt li r-rikorrenti spiccat accettat li tizzewweg ghax hasset li kien l-istess intimat kien jaghmlilha l-pressjoni biex jaghmlu dan il-pass. Il-Qorti ma tistax ma tirrilevax li l-kwistjoni u d-decizjoni ghaz-zwieg tirrizulta li kienet wahda impulsiva da parti taz-zewg partijiet fis-sens li jidher li tali decizjoni ttiehdet bl-aktar mod legger. Dan ifisser li l-partijiet xejn ma hasbu fuq dak li kienu dehlin ghalih ghaliex min-naha taghha l-attrici tikkontendi li kellha l-pressjoni minghandu biex tizzewweg filwaqt li min-naha tieghu ried li hi tkun tista' tibqa' mieghu.

F'dan l-istadju ssir referenza ghall-kawza fl-ismijiet **Parties Atkins Charles Vs Atkins Matilde**[2] fejn inghatat spjegazzjoni dettaljata ta' xi jfisser dan l-Artikolu u xi jrid jigi pruvat quddiem din l-Onorabbli Qorti sabiex it-talba attrici tigi akkolta. Fi kliem l-istess Onorabbli Qorti:

"***Il-kuncett tad-discretio judicii ma jirrikjediex maturita` shiha u perfetta fuq dak kollu li jirrikjedi z-zwieg, izda konoxxenza shiha ta' dak kollu li jkunu dehlin ghalih***

[2] Deciza nhar it-2 ta' Ottubru 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili

il-partijiet u cjoe` ghall-obbligi u d-drittijiet konjugali kemm fil-prezent kif ukoll fil-futur. Inoltre l-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' affettiva u cjoe` dak kollu li ghandu x'jaqsam ma' l-emozzjonijiet u s-sentimenti taghhom fil-konfront ta' xulxin. Jekk xi wahda minn dawn l-elementi hija b'xi mod nieqsa, allura hemm difett tad-diskrezzjoni tal-gudizzju kif rikjest mill-ligi…Il-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' li taghmilhom kapaci jirriflettu fuq l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li ggib maghha il-hajja mizzewga u jkunu ghalhekk kapaci jerfghu u jwettqu l-istess matul il-hajja matrimonjali taghhom”***.***

Illi ssir referenza wkoll ghall-kawza fl-ismijiet **Borg Cachia Melanie Vs Borg Joseph**[3] “***Il-persuna li tat il-kunsens trid tkun qed issofri minn immaturita' affettiva jew semplici njoranza. B'dan l-artikolu, il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' mmaturita' fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku, izda dan in-nuqqas tad-discretio judicii huwa kuncett guridiku intrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg…Il-gurisprudenza nostrana ssegwi din l-interpretazzjoni - ghalhekk id-difett irid ikun wiehed serju fil-fakolta' kritiko-estimativa tal-parti, difett li wiehed jevalwa u jifhem u jassumi dawk li huma d-drittijiet u dmirijiet essenzjali taz-zwieg, jew li jevalwa u jifhem x'inhu z-zwieg u l-hajja mizzewga***”.

In vista tal-gurisprudenza citata aktar ‘il fuq u in vista tac-cirkustanzi li wasslu ghal dan iz-zwieg, il-Qorti thoss li fil-mument propizju, il-partijiet ma kellhomx id-*discretio judicii* sabiex verament jaghtu l-kunsens taghhom, u dan anke in vista tal-fatt li l-partijiet dahlu ghal dan iz-zwieg b’mod mghaggel hafna. Dan qieghed jinghad anke in vista tad-dikjarazzjoni tal-istess attrici li tghid li ma riditx tizzewweg u ma kellha ebda intenzjoni li tizzewweg imma mbaghad, cediet ghall-pressjoni tal-intimat.

[3] Deciza nhar id-29 ta’ Mejju 2003 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili

Illi dwar l-Arikolu 19(1)(f) u cioe' li l-kunsens tal-partijiet inkiseb b'eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, il-Qorti tirrileva li ma ngabet ebda prova ta' xi forma ta' simulazzjoni jew eskluzjoni taz-zwieg, anke jekk b'mod parzjali. F'dan l-istadju il-Qorti tirrileva wkoll li l-ebda wiehed jew wahda mill-partijiet ma gab xi forma ta' prova li kien hemm xi eskluzjoni ta' xi wahda mill-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg jew li xi wiehed jew wahda minnhom kienet inkapaci li tassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali.

Il-Qorti tirrileva li sabiex tigi milqugha talba ghal dikjarazzjoni ta' nullita' taz-zwieg f'dan il-kuntest, irid jigi necessarjament provat li xi wiehed mill-partijiet ghamlet simulazzjoni totali jew parzjali tal-kunsens tieghu jew taghha. F'dan il-kuntest terga' ssir referenza ghall-kawza fl-ismijiet **Atkins Charles Vs Atkins Matilde**[4] fejn gie ritenut li "***Tezisti simulazzjoni parzjali meta persuna teskludi biss wahda jew aktar mill-elementi essenzjali rikjesti biex jigi stabbilit iz-zwieg bhal per ezempju, l-eskluzjoni tal-prokreazzjoni u trobbija ta' l-ulied, jew l-eskluzjoni ta' l-obbligu tal-fedelta` lejn il-parti l-ohra***".

Il-Qorti tirrileva illi l-attrici ma rnexxilhiex iggib prova li permezz taghha tista' turi li z-zwieg taghhom kien null u bla effett abbazi ta' dan l-Artikolu ghaliex, minkejja li tallega li ma kellhiex intenzjoni li tizzewweg (sal-mument meta l-intimat propona z-zwieg), ma tressaq ebda prova relatata mal-mument tal-kunsens taz-zwieg u jekk f'dak il-hin propizju kienitx qieghda taghmel simulazzjoni totali jew parzjali tal-kunsens taghha.

Ghaldaqstant, u ghar-ragunijiet fuq imsemmija il-Qorti qeghda taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi tilqa' t-talbiet attrici u tiddikjara z-zwieg null u bla effett fil-ligi *ai termini* tal-Artikolu 19(1)(d) tal-Att dwar iz-Zwieg.

Bl-ispejjez jinqasmu b'mod ugwali bejn il-partijiet.

---

[4] Deciza nhar it-2 ta' Ottubru 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------